

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2024 року, протокол № 2

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ **Олег ОМЕЛЬЧУК**

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА»

для підготовки на першому освітньому рівні

здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра

за спеціальністю 073 Менеджмент

галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький

2024

РОЗРОБНИК:

Завідувачка кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій,
кандидатка економічних наук, доцентка
26 серпня 2024 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, економіки, статистики та цифрових технологій
27 серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій,
кандидатка економічних наук, доцентка
27 серпня 2024 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Деканеса факультету управління та економіки,
кандидатка економічних наук, доцентка

27 серпня 2024 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка
29 серпня 2024 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 4
2. Заплановані результати навчання	– 5
3. Програма навчальної дисципліни	– 6
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 10
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 10
4.2. Аудиторні заняття	– 10
4.3. Самостійна робота студентів	– 11
5. Методи навчання та контролю	– 11
6. Схема нарахування балів	– 11
7. Рекомендовані джерела	– 12
7.1. Основні джерела	– 12
7.2. Допоміжні джерела	– 13
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 14

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	— 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	— 073 Менеджмент
3. Назва спеціалізації	—
4. Назва дисципліни	— Управління конкурентоспроможністю підприємства
5. Тип дисципліни	— вибіркова
6. Код дисципліни	— ППВ.7.11
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	— перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	— бакалавр
9. Курс / рік навчання	— четвертий
10. Семестр	— сьомий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	— 3,0 / 90
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	— 36
% від загального обсягу	— 40
лекційні заняття (годин)	— 18
% від обсягу аудиторних годин	— 20
семінарські заняття (годин)	— 18
% від обсягу аудиторних годин	— 20
самостійна робота (годин)	— 54
% від загального обсягу	— 60
тижневих годин:	
аудиторних занять	— 2
самостійної роботи	— 3
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	— 10
% від загального обсягу	— 11,11
лекційні заняття (годин)	— 6
% від обсягу аудиторних годин	— 6,67
семінарські заняття (годин)	— 4
% від обсягу аудиторних годин	— 4,44
самостійна робота (годин)	— 80
% від загального обсягу	— 88,89
тижневих годин:	
аудиторних занять	— 2
самостійної роботи	— 4,5
12. Форма семестрового контролю	— залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	— ППО 8. Організаційно-правові основи підприємницької діяльності ППО 9. Менеджмент ППО 14. Операційний менеджмент ППО 17. Маркетинг ППО 18. Соціальна відповідальність та етика бізнесу ППО 20. Економіка і фінанси підприємств

ППО 21. Цифровий маркетинг та аналітика соціальних мереж

2) наступні дисципліни

– П.4. Переддипломна практика
Бакалаврська робота

14. Мова вивчення дисципліни

– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності: ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Спеціальні компетентності: СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності бізнес-структур, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення
Програмні результати навчання	ПР 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства. ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. ПР 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Конкурентоспроможність як категорія і як властивість підприємства, що функціонує в умовах ринку

Сутність та види економічної конкуренції. Модель досконалої конкуренції. Монополія. Сучасні наукові дослідження в галузі маркетингу та конкуренції. Види конкурентної поведінки. Функції конкуренції як економічної категорії. Прийоми цінової та нецінової конкуренції. Форми економічної конкуренції.

Ринок як спільнота конкуруючих компаній. Класифікація ринків. Межі ринку. Типи ринкової поведінки підприємства. Порівняльна характеристика основних ринкових структур.

Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки. Класифікація конкурентоспроможності. Конкурентоспроможність товару. Конкурентоспроможність підприємства. Конкурентоспроможність галузі. Конкурентоспроможність економіки. Ознаки конкурентоспроможності.

Тема 2. Конкурентне середовище підприємства

Основні складові конкурентного середовища. Класифікація конкурентного середовища. Модель п'яти сил конкуренції Портера.

Державна політика в сфері регулювання конкуренції. Антимонопольна політика. Фінансова політика стимулювання конкуренції. Регулювання експорту та імпорту продукції на основі ліцензування і квотування, зміни митної політики. Участь держави у виробництві і реалізації продукції. Державна стандартизація. Регулювання видобутку корисних копалин, цін на сировину, матеріали, енергію, воду, землю. Патентно-ліцензійна політика. Соціальний захист споживачів. Антимонопольне законодавство. Методика визначення монопольного становища суб'єктів господарювання на ринку. Недобросовісна конкуренція. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Рушійні сили ринку та інтенсивність конкуренції. Види і вплив рушійних сил. Фактори посилення конкуренції. Рівень проникнення. Рівень ексклюзивності. Показники оцінки розподілу ринкових часток між конкурентами та рівня інтенсивності конкуренції. Темпи зростання ринку та інтенсивність конкуренції. Рентабельність ринку та інтенсивність конкуренції.

Аналіз діяльності конкурентів. Аналіз основних характеристик галузі. Аналіз конкурентного середовища всередині галузі. Виявлення стратегічних груп і визначення ключових факторів успіху в цій галузі. Типологізація конкурентів. Діагностика цілей та намірів конкурентів. Аналіз ринкової частки конкурента. Етапи аналізу товарної політики конкурента. Дослідження динаміки цін конкурентів. Аналіз організації збутової мережі конкурентів і засобів стимулювання реалізації. Оцінка фінансової стабільності конкурентів. Побудова конкурентної карти.

Тема 3. Конкурентні переваги підприємства

Сутність та співвідношення понять «ринкові чинники успіху», «ключові компетенції», «конкурентні переваги». Класифікація ключових факторів успіху. Тактичні та стратегічні чинники конкурентної переваги підприємства.

Властивості конкурентних переваг. Життєвий цикл конкурентної переваги. Узагальнюючий показник розміру конкурентної переваги. Критерії конкурентних переваг.

Сфери формування та реалізації конкурентних переваг. Зовнішні та внутрішні конкурентні переваги. Ланцюг створення вартості. Концепція „Стратегічних зон господарювання” та її застосування при реалізації конкурентних переваг

Види та джерела формування конкурентних переваг. Класифікація конкурентних переваг підприємства. Новації, що надають конкурентну перевагу. Еволюція практичних

підходів до використання ключових джерел формування конкурентних переваг. Базові стратегії конкуренції та конкурентні переваги.

Тема 4. Аналіз діяльності конкурентів і прогноз становища підприємства на ринку

Технологія аналізу ринку методом конкурентної діагностики. Напрями дослідження конкуренції: основні конкуренти, які володіють найбільшою частиною ринку; конкуренти, що найбільше динамічно розвивають свою діяльність; торговельні марки товарів-конкурентів; форми й методи збутової діяльності; інструменти цінової політики; характеристики стратегічних товарних сегментів і груп; наявність особливих властивостей у продукту, завдяки яким збільшується попит з боку споживачів; можливості подальшої диверсифікованості для лідерів ринку; офіційні дані про прибуток конкурентів.

Аналіз ринкової частки конкурентів. Розрахунок ринкової частки. Виявлення розподілу ринкової частки між конкурентами.

Порівняльний аналіз товарної пропозиції. Порівняння практики ціноутворення й динаміки цін. Узагальнення практики зміни цін.

Аналіз організації збутової мережі й засобів стимулювання продаж. Дослідження каналів розподілу продукції. Аналіз витрат руху товарів. Стратегія поставки готової продукції в мережу реалізації (поповнення запасів).

Побудова конкурентної карти ринку й систематизація конкурентних переваг. Класифікація конкурентів по займаній ними позиції на ринку. Схема визначення меж конкурентного становища.

Тема 5. Конкурентні стратегії

Система конкурентних стратегій підприємства. Стратегічні показники, що впливають на вибір стратегії. Корпоративна стратегія. Ділова (конкурентна) стратегія. Функціональна стратегія. Операційна стратегія. Класифікація конкурентних стратегій.

Стратегії набуття конкурентної переваги (загальні стратегії конкуренції). Характеристика конкурентних стратегій. Напрямки і фактори досягнення конкурентних переваг низьких витрат. Аналіз потенціалу диференціації. Послідовність етапів розробки конкурентної стратегії фокусування.

Стратегії конкурентної поведінки підприємства. Наступальні та оборонні стратегії. Основні типи наступальних стратегій. Мета та принципи оборонних стратегій.

Стратегія забезпечення конкурентоспроможності як комплексна стратегія. Складові стратегії забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Ситуаційне проектування конкурентної стратегії. Колесо стратегії конкуренції. Етапи формування стратегії за М.Портером. Етапи розробки та реалізації конкурентної стратегії. Критерії і групи показників, що використовуються при аналізі СЗГ. Оцінка змін в розширенні СЗГ. Оцінка змін рентабельності в СЗГ. Характеристика етапів життєвого циклу розвитку ринків. Умови використання та поєднання стратегій конкурентної поведінки. Напрями пошуку методів нормалізації бізнесу аутсайдера ринку. Напрями адаптації стратегії конкуренції для фірм з сильною конкурентною позицією. Характеристика підприємств і відповідних їх стратегій за типом стратегічної конкурентної інноваційної поведінки.

Тема 6. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки

Фактори, чинники та критерії конкурентоспроможності товару. Фактори конкурентоспроможності товару за стадіями відтворення продукту. Основні критерії конкурентоспроможності товарів. Критерії конкурентоспроможності послуг. Класифікація чинників конкурентоспроможності.

Методи оцінки конкурентоспроможності продукції. Принципи оцінки конкурентоспроможності товарів і послуг. Корисний ефект товару. Аналітичні методи оцінки конкурентоспроможності товарів. Диференціальний, комплексний і змішаний методи оцінки конкурентоспроможності товару. Методика оцінки конкурентоспроможності

однопараметричних машин та устаткування, методика оцінки конкурентоспроможності послуг роздрібної торгівлі. Інтегрована оцінка конкурентоспроможності освітніх послуг. Профіль конкурентоспроможності товару

Якість товару – основний важіль забезпечення його конкурентоспроможності. Показники якості товару. Групи факторів, що впливають на рівень якості продукції. Сертифікація та стандартизація товарів/послуг. Вплив підвищення якості та конкурентоспроможності продукції на діяльність підприємства.

Основні підходи до управління конкурентоспроможністю товару. Складові управління конкурентоспроможністю товару. Комплексний, функціональний, відтворювальний, маркетинговий, інтеграційний підходи до управління конкурентоспроможністю товарів.

Оцінка конкурентоспроможності торгівельної марки. Ідентифікація конкурентних переваг торгівельної марки. Інтегральна модель оцінки конкурентоспроможності торгівельної марки.

Тема 7. Оцінка конкурентоспроможності персоналу, організації, галузі, держави

Особливості оцінювання конкурентоспроможності персоналу. Зовнішня конкурентна перевага персоналу. Внутрішні конкурентні переваги персоналу.

Системний аналіз у методиці оцінки конкурентоспроможності організації. Комплексна методика оцінки конкурентоспроможності організації на основі експертних методів оцінки.

Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємств. Класифікація чинників конкурентоспроможності підприємства. Ієрархія чинників, що визначають конкурентоспроможність підприємств. Ключові аспекти забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємств. Принципи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Графічні, матричні, розрахункові та комбіновані (розрахунково-матричні, розрахунково-графічні) методи оцінки конкурентоспроможності. Характеристика комплексних методів оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Загальні підходи до оцінювання конкурентоспроможності галузі, регіону, держави. Методика оцінки конкурентоспроможності галузі. Дослідження рівня конкурентоспроможності регіону. Оцінка конкурентоспроможності держави.

Тема 8. Система та процес управління конкурентоспроможністю підприємств

Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємств. Взаємозв'язок елементів системи управління конкурентоспроможністю підприємства. Суб'єкти управління конкурентоспроможністю підприємства.

Цикл управління конкурентоспроможністю підприємства. Принципи управління конкурентоспроможністю підприємства. Етапи і процедури процесу управління конкурентоспроможністю підприємства.

Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності підприємств різних типів. Конкурентоспроможність великих і малих підприємств.

Тема 9. Розробка та забезпечення реалізації програм підвищення конкурентоспроможності

Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності підприємств. Управління програмою підвищення конкурентоспроможності. Учасники програми підвищення конкурентоспроможності. Групові форми підвищення конкурентоспроможності. Напрями дій при розробці та виконанні програми підвищення конкурентоспроможності. Зовнішні та внутрішні передумови, що визначають необхідність розробки програм підвищення

конкурентоспроможності. Програми підвищення продуктивності та якості як складові програм підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності. Організаційна структура управління програмою підвищення конкурентоспроможності. Інструменти структурування програми (проекту) підвищення конкурентоспроможності. Дерево цілей програми (проекту) підвищення конкурентоспроможності. Процес структурування програми (проекту) підвищення конкурентоспроможності. Реалізація програми підвищення конкурентоспроможності та моніторинг її ходу.

Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни. Вітчизняний підхід до забезпечення конкурентоспроможності національної економіки. Міжнародний досвід реалізації програм підвищення конкурентоспроможності.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Конкурентоспроможність як категорія і як властивість підприємства, що функціонує в умовах ринку	8	2	2	–	–	4	8	1	–	–	–	7
2.	Конкурентне середовище підприємства	10	2	2	–	–	6	10	1	–	–	–	9
3.	Конкурентні переваги підприємства	10	2	2	–	–	6	10	1	–	–	–	9
4.	Аналіз діяльності конкурентів і прогноз становища підприємства на ринку	10	2	2	–	–	6	10	1	–	–	–	9
5.	Конкурентні стратегії	10	2	2	–	–	6	10	1	–	–	–	9
6.	Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки	10	2	2	–	–	6	10	–	2	–	–	8
7.	Оцінка конкурентоспроможності персоналу, організації, галузі, держави	12	2	2	–	–	8	12	1	–	–	–	11
8.	Система та процес управління конкурентоспроможністю підприємств	10	2	2	–	–	6	10	–	1	–	–	9
9.	Розробка та забезпечення реалізації програм підвищення конкурентоспроможності	10	2	2	–	–	6	10	–	1	–	–	9
	Всього годин:	90	18	18	0	0	54	90	6	4	0	0	80

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді індивідуальних розрахункових завдань.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних та кейсових завдань;
- проведення ділових ігор;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;
- розв'язок розрахункових завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове(у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт;
- 4) розв'язування задач та формулювання висновків за результатами розрахунків;
- 5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового заліку.

Структура залікового білету включає двадцять тестових завдань та розрахункову задачу.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

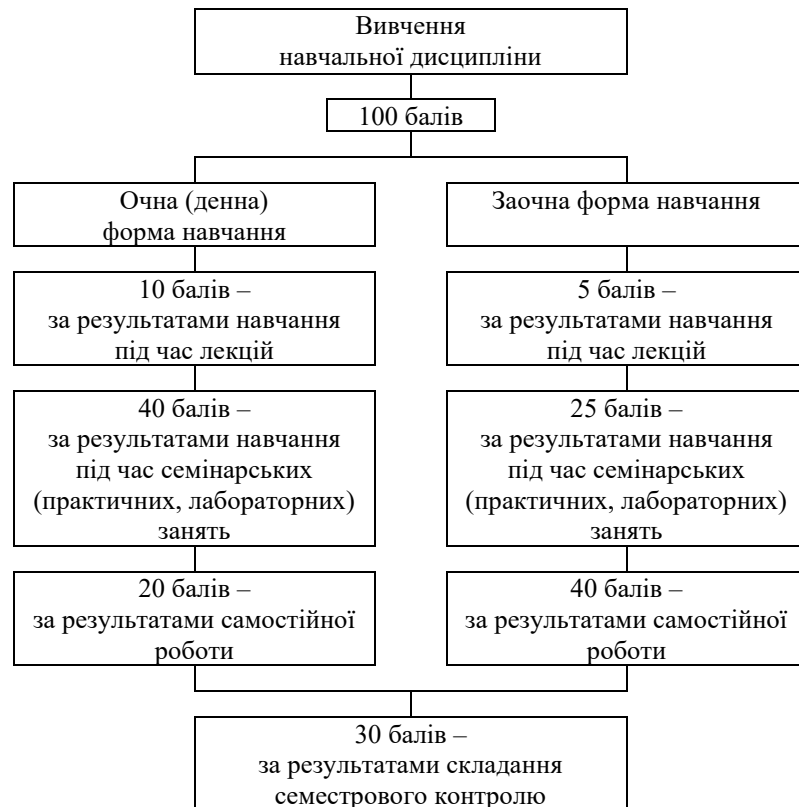

Рис. 6.1. Схема нарахування балів студентам за результатами

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Должанський І. З., Загорна Т. О. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. К., 2006. 384 с.
2. Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник. Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с. URL: <https://cutt.ly/Cwxp7NBC>
3. Клименко С.М., Омеляненко Т.В., Барабась Д.О., Вакуленко А.В., Дуброва О.С. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2006. 527 с.
4. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник / І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
5. Лупак Р. Л., Васильців Т.Г. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. Львів, 2016. 484 с.
6. Омеляненко Т. В., Барабась Д. О., Вакуленко А. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навч.- метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2006. 272 с.
7. Управління конкурентоспроможністю підприємства : Підручник / Ю. Б. Іванов, М.О. Кизим, О.М. Тищенко, О.Ю. Іванова, О.В. Ревенко, Т.М. Чечетова-Терашвілі. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. 320 с.
8. Цибульська Е. І. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. для студентів. Харків, 2018. 320 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Ali A., Camp R. Evolution of the competitiveness concept in the context of nation and firm. 2019. *JCS*. Vol. 27 (3&4). P. 164-173 URL: https://www.researchgate.net/publication/346106378_EVOLUTION_OF_THE_COMPETITIVENESS_CONCEPT_IN_THE_CONTEXT_OF_NATION_AND_FIRM
2. Depperu D., Cerrato D. Analyzing international competitiveness at the firm level: concepts and measures. *Quaderni del Dipartimento di Scienze Economiche e Sociali*. 2005. № 32. P. 2007-2013. URL: https://dipartimenti.unicatt.it/dicdr-dipartimenti/dises-wp_azzurra_05_32.pdf
3. Dong Yue, Brychko A. Competitiveness of production as a determining factor of effective management of the enterprise in market conditions. *Економіка та управління АПК*. 2019. № 2. С. 67-75. URL: https://www.researchgate.net/publication/338550611_COMPETITIVENESS_OF_PRODUCTION_AS_A_DETERMINING_FACTOR_OF_EFFECTIVE_MANAGEMENT_OF_THE_ENTERPRISE_IN_MARKET_CONDITIONS
4. Kovtunenکو Yu.V. Grabovenko O.A. Competitiveness enterprise in modern conditions: problems and prospects. *ЕКОНОМІКА: реалії часу*. 2016. №2(24). С. 41-46. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2016/No2/41.pdf> (
5. Nemashkalo K. Features of enterprise competitiveness management. *HNEU*. 2018. URL: http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/20423/1/%D0%A0%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B9_Nemashkalo_English.pdf
6. Porter M. E. The Competitive Advantage of Nations. *HBR*. March-April 1990. URL: <https://hbr.org/1990/03/the-competitive-advantage-of-nations>
7. Porter M. E., Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors. University of Illinois at Urbana-Champaign's Academy for Entrepreneurial Leadership Historical Research Reference in Entrepreneurship. 1980. URL: <https://ssrn.com/abstract=1496175>
8. Shaulska L., Kovalenko S., Allayarov Sh. Sydorenko O., Sukhanova A. Strategic Enterprise Competitiveness Management under Global Challenges. *Academy of Strategic Management Journal*. 2021 Vol: 20 Issue: 4. URL: <https://www.abacademies.org/articles/strategic-enterprise-competitivenessmanagement-under-global-challenges-10917.html>
9. Tan S. Factors Affecting the Core Competitiveness of Enterprises. *Proceedings of the 2022 6th International Seminar on Education, Management and Social Sciences (ISEMSS 2022)*. 29 December 2022. URL: <https://www.atlantispress.com/proceedings/isemss-22/125982151>
10. Ахметов Т. С. Фактори конкурентоспроможності підприємства. *Міжнародний науково-дослідний журнал*. 2014. № 8–2 (27). С. 7-8.
11. Баришполь Н. С., Бондаренко С. М. Підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5610>
12. Безус П. І., Терепенко В. І. Управління конкурентоспроможністю 123 організації в умовах євроінтеграції. *Ефективна економіка*. 2017. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5583>
13. Борисенко З.М. Основи конкурентної політики: Підручник. К., 2004. 704 с.
14. Брінь П.В., Мохамед Нехме, Конкурентоспроможність підприємства: сутність, показники та методичні засади динамічної оцінки. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Випуск 64. С. 36-43. URL: http://bses.in.ua/journals/2021/64_2021/9.pdf
15. Жовновач Р.І. Теоретико-методологічні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємств. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. Кіровоград: КНТУ. 2011. С. 106-113.
16. Ковтун О. І. Конкурентоспроможність підприємства: стратегічний контекст : монографія. Львів, 2009. 175 с.

17. Коренюк А. С., Журавльова А. В., Благоразумова О. В. Конкурентоспроможність підприємства у сучасних умовах: проблеми та перспективи. *Збірник матеріалів III Міжвузівської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених*. Харків. 2018. С. 24-26. URL: <https://cutt.ly/ewscxvWjD>
18. Кравчук Б., Лазоренко Т. Фактори забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 6 (67). URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/67/923.pdf>
19. Кузьмін О. Є. Конкурентоспроможність підприємства: планування та діагностика : монографія. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. 180 с.
20. Кузьмін О.Є., Чернобай Л.І., Романко О.П. Методи аналізування конкурентоспроможності підприємств. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Випуск 21.10. С. 159-166.
21. Левицька А.О. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства: вітчизняні та закордонні підходи до класифікації. *Механізм регулювання економіки*. 2013. № 4. С. 155-163.
22. Павлова В. А. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка та стратегія забезпечення : монографія. Дніпропетровськ: Видавництво ДУЕП, 2006. 276 с.
23. Павлова В.А., Губарєв Р.В. Система управління конкурентоспроможністю підприємства. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2014. № 2 (17). URL: https://eurodev.duan.edu.ua/images/stories/Files/2014/Articles_2/Articles_Ukrainian_2/20.pdf
24. Решетнікова О.В., Боровик Т.В., Сімон А. О. Фактори розвитку конкурентоспроможності підприємства. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. № 159. Дніпро: ПДАБА, 2020. 178 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/43b5c5db-2b64-4121-a167-0000ab882eaf/content>
25. Управління міжнародною конкурентоспроможністю : навчальний посібник у структурно-логічних схемах / укладачі: Т. В. Андросова, Л. О. Чернишова. Електрон. дані. Х. : ХДУХТ, 2019. 202 с.
26. Халімон Т.М. Принципи побудови механізму управління конкурентоспроможністю підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. № 25(1). С. 158-161 <http://www.vestnikeconom.mgu.od.ua/journal/2017/25-1-2017/35.pdf>
27. Шапурова О.О. Методи оцінки конкурентоспроможності промислових підприємств. *Науковий вісник Харківського державного університету*. 2018. Випуск 31. С. 152-155. URL: <https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/390/387>
28. Шевченко Л. С. Конкурентоспроможність бізнесу в цифровій економіці. Базові аспекти цифровізації та їх правове забезпечення: монографія / [Є. В. Єфремова, Д. І. Шматков, Л. С. Шевченко та ін.]; за ред. С. В. Глібка, Є. В. Єфремової. Харків : НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2021. С. 122–149. URL: <https://ndipzir.org.ua/archives/7511>.
29. Шевченко Л. С. Оцінка конкурентоспроможності підприємства. Економіка підприємства : навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків : Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2014.
30. Шевченко Л. С. Цифрова конкуренція: нові можливості та нові загрози. *Економічна теорія та право*. 2021. №2 (45). С. 11–31.
31. Шевченко Л. С. Цифрова конкуренція: переможець отримує все? *Modern transformations in economics and management: V International scientific-practical conference* (March 26–27, 2021, Klaipeda, Lithuania). Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2021. С. 111–115.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1.	http://www.rada.gov.ua	– Веб-портал Верховної Ради України
2.	http://www.president.gov.ua	– Веб-портал Адміністрації Президента України
3.	http://www.kmu.gov.ua	– Веб-портал Кабінету Міністрів України
4.	http://nbuv.gov.ua/	– Веб-сайт Національної бібліотеки України імені

- В.І.Вернадського
5. <http://gntb.gov.ua/ua/> – Веб-сайт Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
 6. <http://www.ounb.km.ua/> – Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
 7. <http://www.adm.km.ua/> – Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації